

2012

Netværket
Voksen
Handicap

ÅRSRAPPORT

December 2012

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE.....	1
0. RESUMÉ.....	2
1. INDLEDNING.....	2
2. KOMMISSORIUM FOR NETVÆRKSGRUPPEN.....	2
3. NETVÆRKSGRUPPENS MEDLEMMER.....	2
4. NETVÆRKSGRUPPENS ARBEJDE I 2012.....	3
Fokusområderne i Rammeaftale 2012.....	3
A. Fokusområde 2, De mest specialiserede tilbud.....	3
<i>Sikring af drift af de specialiserede tilbud.....</i>	<i>5</i>
<i>Netværkets anbefaling.....</i>	<i>5</i>
B. Fokusområde 3, Overgangen fra ung til voksen.....	5
<i>Netværkets anbefaling.....</i>	<i>5</i>
C. Fokusområde 4, Senhjerneskode.....	6
D. Fokusområde 5, Omstillingsprocesser.....	7
<i>Hvilke problemstillinger skal rammeaftalekonceptet på sigt imødegå?.....</i>	<i>7</i>
<i>Netværkets anbefaling.....</i>	<i>7</i>
Øvrige emner drøftet i Netværket.....	8
E. Landsdækkende tilbud.....	8
F. Det generelle tilsyn.....	8
G. Sundhedsaftalen.....	8
H. Takstsystemet.....	9
5. UDVIKLINGSSTRATEGIEN FOR 2013.....	10
I. Børs over ledige pladser.....	10
6. STYRINGSAFTALE FOR 2013.....	11
7. UDVIKLINGEN OG KAPACITETEN PÅ OMRÅDET.....	11
8. NETVÆRKSGRUPPENS ARBEJDE I 2013.....	11
9. ØVRIGE BEMÆRKNINGER.....	11

0. Resumé

1. Indledning

Netværket har i 2012 holdt 6 møder med en mødeprocent på lidt over 50 %.

2. Kommissorium for netværksgruppen

Netværksgruppernes opgaver er indenfor for hvert deres opgaveområde at give input til styregruppen, der kan understøtte styregruppens arbejde.

Netværket dækker områderne Voksne udviklingshæmmede, fysisk handicappede samt mennesker med autisme og hjerneskade, og skal indenfor disse områder arbejde med følgende opfølgning på udvikling og kapacitet, vidensdeling og faglig udvikling.

Derudover skal netværksgruppen arbejde med fokusområderne for 2012, som er følgende:

Fokusområde 2: De mest specialiserede tilbud.

Fokusområde 3: Overgangen fra ung til voksen.

Fokusområde 4: Senhjærneskadede, hvor netværket tager kontakt til de øvrige netværksgrupper.

Fokusområde 5: Omstillingsprocesser – forskydning mellem almindelige og specialiserede pladser.

Derudover skal netværksgrupperne også arbejde med egne inputs til udviklingsstrategien for 2013.

3. Netværksgruppens medlemmer

Der har været lidt udskiftninger i netværket; men pr. november 2012 består netværket af følgende medlemmer:

Pia Stausgaard	Holbæk
Philip Thomas Oates	Faxe
Malene Schmidt	Greve
Søren Palshøj	Guldborgsund
Birgit Frederiksen	Kalundborg
Anni Søndergaard	Køge
Marianne Kruse	Lejre
Lise Rasmussen	Lolland
Jette Frost Andersen	Næstved
Susanne Thomsen	Næstved
Anna Pind	Næstved

Dorthe Schmidt Jørgensen	Odsherred
Randi Beiskjær	Region Sjælland
Niels Lillholm	Ringsted
Tina Boel	Roskilde
Jonna Andersen	Slagelse
Nikolaj Bødker	Solrød
Bodil Pedersen	Sorø
Gitte Bruus	Sorø
Ulla Pape	Stevns
Marita Dalsgaard	Vordingborg
Åse Irminger	Rammeaftalesekretariatet
Jan Hansen	Holbæk

4. Netværksgruppens arbejde i 2012

Koordinering af netværkets aktiviteter ligger i Holbæk Kommune, hvor Pia Stausgaard er udpeget som tovholder for netværket.

Netværkets kontaktperson til styregruppen er Kenn Thomsen.

Netværket sekretariatsbetjenes af Holbæk Kommune ved Jan Hansen

Netværkets tidligere nedsatte 2 undergrupper (en for senhjerneskedede og en for autister) er ophørt.

Fokusområderne i Rammeaftale 2012

A. Fokusområde 2, De mest specialiserede tilbud

Uddrag af rammeaftale 2012:

Voksenområdet udgør langt størstedelen af rammeaftalens tilbud. Det er et meget differentieret område. Der må forventes vidtgående omstillinger i kommunernes efterspørgsel og udbud på voksenområde i de kommende år. Udfordringen i denne omstillingsproces bliver, hvordan man på den ene side skaber øget selvforsyning i de enkelte kommuner og samtidig sikrer en fortsat forsynings-sikkerhed for de fagligt mest specialiserede tilbud.

Det foreslås, at styregruppen i samarbejde med netværksgruppen tager initiativ til, at der iværksættes et strategisk arbejde, som klarlægger tilbudsviften i regionen inden for det mest specialiserede område.

Netværket kan konstatere, at der er en meget stor aktivitet i kommunerne på området, hvor der oprettes, ændres og justeres pladser i en løbende dynamisk proces, og det sker så hurtigt og smidigt, at det næsten er umuligt at få et løbende overblik over området. Dette gælder i det væsentligste den brede og største del af målgruppen på området.

Netværket tilslutter sig derfor, at arbejdet omkring overblik og koordinering i det væsentligst må omfatte de mest specialiserede tilbud.

Men, skal der arbejdes mere konkret med dette, er behov for at få præciseret, hvad begrebet "de mest specialiserede tilbud" dækker.

Netværket har i 2008 udgivet en rapport omkring begreberne på det specialiserede voksenområde.

Supplerende har Styregruppen for rammeaftale i forbindelse med behandling af dette fokusområde besluttet, at der skal udarbejdes et debatoplæg til, hvad der kan betegnes som de mest specialiserede tilbud.

Styregruppen har således udarbejdet debatoplægget "Specialtilbud eller er det bare dyrt? Et debatoplæg om specialtilbud og afspecialisering på det specialiserede social- og undervisningsområde."

Debatoplægget indgår i styregruppens tilrettelagte temadag den 30. november 2012.

Netværket har drøftet oplægget og kan helt tilslutte sig de i indstillingen til styregruppen rejste:

- Nye og flere finansieringsmodeller, som er afstemt efter tilbuddets specialiseringsgrad
- En ny incitamentsstruktur i det tværkommunale samarbejde
- Stillingtagen til den videre proces

Netværket har efterfølgende evalueret temadagen, hvor flere i netværket gav udtryk for, at temadagen generel havde været god, især var enkelte indlæg gode.

Tilbage står imidlertid, at der ikke kunne konkluderes på, hvad specialisering er for en størrelse, og måske er det netop dette, der er konklusionen.

I stedet for at arbejde med at indkredse begrebet "specialisering" og hvad det er for en størrelse¹ anbefales, at kræfterne koncentrerer sig om at få defineret de opgaver, vi lægger vægt på, og hvor forpligtende samarbejde og hvor forsyningsforpligtigheden skal løftes i tværkommunalt samarbejde.

Men det forpligtende samarbejde har imidlertid sine barrierer i kommunernes princip om at være selvforsynende og kommunernes manglende vilje til i fællesskab at løfte en økonomisk risiko.

---

¹ Specialisering opfattes som værende kontekstafhængig og klart afhængig i forhold til opgavens karakter, og hvorfra opgaven anskues (specialisering er således også afhængig af den enkelte kommunes kompetencer og evner)

Sikring af drift af de specialiserede tilbud

Netværksgruppen finder, at der er et paradoks i, at kommunerne – af driftshensyn – må lukke specialiserede pladser; mens der samtidigt er behov for pladserne. Senest set i forbindelse med drøftelserne omkring Kildebo, hvor der efterfølgende – efter at dette tilbud har været i fokus – er venteliste.

Der er ligeledes et paradoks i forhold til det store fokus, der er på belægningsprocentens størrelse, som ønskes så høj som muligt, mens der på de meget specialiserede pladser er brug for en større rummelighed.

Hvis denne rummelighed skabes med en mindre belægningsprocent er risikoen for, at det ikke er den kommune, som har personer på tilbuddet, som kommer til at betale for mindre/merforbruget.

Netværkets anbefaling

Netværket anbefaler, at kommunerne indgår et (også økonomisk) forpligtende samarbejde, hvis man ønsker at understøtte, at kommuner etablerer og (fortsat) driver specialiserede tilbud, da ingen kommuner kan bære udgiften og risikoen alene.

Netværket foreslår derfor, at der omkring de mest specialiserede pladser aftales en solidarisk betaling mellem de 17 kommuner i region Sjælland, som understøtter disse tilbuds fortsatte eksistens.

B. Fokusområde 3, Overgangen fra ung til voksen

Uddrag af rammeaftale 2012:

På handicap- og udsatteområdet er det en væsentlig udfordring at tilvejebringe et fyldestgørende grundlag for at vurdere, hvordan den unge bedst støttes og hjælpes videre i voksenlivet. Blandt andet på grund af en øget differentiering indenfor de "traditionelle" målgrupper (fx autisme-spektrumsforstyrrelser og ADHD). Der er behov for at undersøge om den nuværende tilbudsstruktur i den regionale / tværkommunale forsyning på det specialiserede område kan ændres for at skabe bedre rammer for den kommunale opgaveløsning i overgangen fra ung til voksen. Der foreslås nedsat en arbejdsgruppe for at få belyst dette og komme med anbefalinger og udarbejde ide-katalog.

Netværket har drøftet dette fokusområde; men er blevet enige om, at der er flere udfordringer i disse overgange, og at alle kommuner arbejdede med disse problemstillinger.

Det er imidlertid netværkets opfattelse, at disse overgange løses bedst og mest effektivt i den enkelte kommune, og at problemerne næppe lader sig løse gennem regionale initiativer, ligesom der på området arbejdes med, at tilbud (eksempelvis familiepleje) gives i nærmiljøet.

Netværkets anbefaling

Netværket anbefaler at emnet lukkes som fokusområde.

C. Fokusområde 4, Senhjernesgade

Uddrag af rammeaftale 2012:

Borgere med senhjernesgade udgør en del af voksenhandicapområdet. Borgere med senhjernesgade (akut opstået hjernesgade) har behov for en hurtig og effektiv rehabiliteringsindsats. Det er en opgave, som kræver en veltilrettelagt tværfaglig og oftest tværsektoriel indsats. Det foreslås, at der i rammeaftalens regi foretages en analyse af den igangværende udvikling, hvor kommunerne anvender nye, mere lokalt baserede tilbud til senhjernesgadede borgere, som har erstattet eller delvist kan erstatte de hidtidige mere centraliserede tilbud.

Netværket har kortlagt de projekter, der er igangsat i kommunerne som følge af Statens puljemidler og har på denne baggrund kunnet konstatere, at der er sat en bred vifte projekter i gang.

KL har den 20. september 2012 udsendt udspillet "Borgere med komplekse hjerneska-der skal sikres tilbud af høj kvalitet", som indeholder 10 anbefalinger på området.

Både KKR og Styregruppen har efterfølgende drøftet temaet.

KKR tiltrådte på sit møde 7/11-2012 følgende indstilling:

"Det indstilles, at KKR Sjælland anmoder den administrative styregruppe på det sociale område om til næste KKR-møde den 5. februar 2013:

- *at udarbejde en statusredegørelse for arbejdet med de initiativer på hjerneska- deområdet, der indgår i rammeaftalen for 2012*
- *at overveje og evt. fremlægge forslag til yderligere indsatser, der kan sættes i værk med henblik på at leve op til de tre anbefalinger i KL's hjerneska- deudspil, som KKR'erne har (med)ansvar for at løfte.*

Styregruppen besluttede herefter på sit møde den 7. december 2012, at

- *netværksgruppen Voksne Handicappede udarbejder status for initiativer på hjerneska- deområdet med frist senest 21/1-2013 og herunder tager stilling til om status giver an- ledning til anbefalinger og forslag til yderligere indsatser.*
- *at netværksgruppen Voksne Handicappede tager initiativ til og foranstalter samarbejde på tværs af sundhedsaftalerne og voksenhandicapdelen også jf. punkt 8.*

Netværket har på sit møde den 11. december 2012 drøftet opgaven og vil arbejde på at få tilbud dedikeret til hjerneskadede afdækket inden for tidsfristen.

Endvidere vil netværket arbejde for, at dets næste møde afholdes sammen med netværket for spe- cialundervisningen, idet hensigten med mødet er dels at have en fælles drøftelse af området samt endvidere at få tilrettelagt en temadag og dennes dagsorden i fællesskab.

D. Fokusområde 5, Omstillingsprocesser

Uddrag af rammeaftale 2012:

Omstillingsprocesser i forbindelse med forskydning mellem almindelige pladser og specialiserede pladser – både for handicappede og sindslidende.

De faglige netværk har de sidste år – som et tilbagevendende tema peget på: De forskellige tilbuds muligheder for omstilling til nye målgrupper. Der skal være mulighed for at ændre tilbud med almindelige pladser til specialiserede pladser og omvendt. Det foreslås, at der skal arbejdes med at få lagt en fælles strategi for omstillingsprocesserne. Der skal blandt andet ses på, hvordan en økonomisk model tager højde for tomgangspladser og i den forbindelse eventuelt lukning af pladser.

Som nævnt under afsnit A foregår der en løbende og dynamisk omstillingsproces i både region som kommunerne, hvor tilbud løbende tilpasses kommunernes efterspørgsel på området hovedsaglig med det udgangspunkt, at kommunerne bliver selvforsynet for den brede og største del af målgruppen.

Det er ikke muligt uden et stort og tungt administrative arbejde at få disse omlægninger løbende kortlagt over tid.

Hvilke problemstillinger skal rammeaftalekonceptet på sigt imødegå?

De mange tiltag og justeringer giver anledning til at problematisere selve rammeaftalekonceptet. Udover den overfor anførte årsag har netværket i sine kommuneorienteringsrunder kunnet konstatere, at flere kommuner giver udtryk for en adfærd, som er en anden end den i rammeaftaleregi planlagte.

Noget tyder på, at området er præget af manglende forpligtende og solidarisk samarbejde, eller at dette er i konflikt med kommunernes selvforsyningsstrategi.

Dette giver anledning til at sætte rammeaftalekonceptet i fokus, idet problemstillingen omkring, hvad det egentlig kan bruges bør drøftes mere indgående.

Netværkets anbefaling

I øvrigt opfatter Netværket fokusområdet "Omstillingsprocesserne" som en afledet problemstilling i forhold til fokusområdet "De mest specialiserede tilbud", og skal derfor anbefale, at styregruppen lukker dette fokusområde.

Øvrige emner drøftet i Netværket

E. Landsdækkende tilbud

Netværket er bekymret for den tendens, der synes at præge specielt de lands- og landsdelsdækkende tilbud, som er præget af vigende belægning og derfor er lukningstruet. Eksempelvis kan dette konstateres i vores region for Epilepsihospitalet, som har været truet af lukning, ligesom Refsnæs også har vigende belægning, ligesom Ålborgskolen nu er lukket.

På Kofoeds Minde er pladstallet på de sikrede pladser udvidet, så der i alt er 34 pladser på stedet.

Med lukningen af netværket for sikrede tilbud, bliver netværksstrukturen uklar. Hvilket netværk skal eksempelvis varetage dette område, som omfatter sikrede tilbud til både unge og voksne?

F. Det generelle tilsyn

Netværket har i mere eller mindre grad været involveret i arbejde med udfærdigelse af den fælles kvalitetsstandard, som KKR Sjælland anbefalede overfor de 17 kommuner i regionen.

Netværket finder, at den generelle kvalitetsstandard er et godt initiativ og brugbar.

Arbejdsgruppen har efterfølgende færdigbearbejdet de 7 temapapirer, som Styregruppen også har godkendt.

Arbejdet er dog indhentet indenom ved Folketinget nye aftale om et nyt socialtilsyn.

G. Sundhedsaftalen

Medlemmerne i Netværket oplever, at opgaver glider/siver ud til kommunerne via Sundhedsaftalen uden at kommunerne har fået mulighed for at forholde sig konkret til denne opgaveglidning.

Således senest på senhjernesgadeområdet, hvor det opleves, at patienterne overgives til kommunerne uden, at de er ordentlig udredt. Patienterne opleves ikke optimalt trænet, inden de overgives til kommunerne, ligesom det ikke er defineret, hvilke funktionsniveauer, patienterne skal være på, inden de overgives til kommunerne.

På senhjernesgadeområdet er der tale om lange og dyre forløb, ligesom der er brug for en hurtig og effektiv indsats.

Netværket kunne derfor ønske, at handicapområdet i kommunerne også kommer ind i forbindelse med sundhedsaftalerne, så man kan være på forkant og forberedt på eventuelle nye opgaver.

Sagen er rejst i styregruppen den 7. december 2012 med Netværkets indstilling, som var

- Styregruppen tager orienteringen til efterretning
- Styregruppen drøfter problemstillingen og behovet for en tillægsaftale til sundhedsaftalen og hvordan dette evt. konkret udmøntes herunder f.eks. gennem konkrete aftaler med det enkelte sygehus og kommunen.

Styregruppens beslutning:

- Styregruppen tog orienteringen til efterretning
- Styregruppen anerkender at der er et koordineringsbehov og beder netværksgruppen voksne handicappede om at etablere koordinationsforum og afholde temamøder med dem som arbejder med tilsvarende relevante områder indenfor sundhedsaftalen (den administrative styregruppe for sundhedsaftalen og jobcenterchefkredsen f.eks. de 4 der arbejder med sundhedskoordinatorer i forbindelse med rehabiliteringsteam) for at sikre hensigtsmæssig koordinering og løsninger på tværs af kommunerne indenfor hjerneskadeområdet.
- Styregruppen orienteres efterfølgende.

Netværket arbejder herefter videre i tråd med styregruppens beslutning.

H. Takstsystemet

Netværket havde en debat om takstfastsættelse, specielt i forbindelse med etablering af boliger efter almenboliglovens § 105.

Der synes ikke at være hel klarhed over, hvordan disse boliger skal indgå i Rammeaftalen, ligesom Tilbudsportalen ikke synes at kunne anerkende konstruktionen.

Der ønskes mere klarhed på dette område, da stort set alle nye boliger etableres i almenboliger efter almenboliglovens § 105.

Netværket finder, at der burde tages initiativ til at få de forskellige lovbestemmelserne reformuleret, så der var sammenhæng.

Ligeledes henstiller Netværket til rammeaftalesekretariatet, at man er mere præcise i sine lovhenvisninger (og at der eventuelt suppleres med en vejledning).

Netværket udtrykker bekymring for den tendens til individuelle udgiftsfastsættelse, som synes at brede sig mere og mere i stedet for fast takst. Bekymringen går på, at de individuelle forhandlinger kan udløse, at kommuner kommer til at betale for hinandens borgere, alt efter hvor god den enkelte kommune er til at forhandle.

Dette ses allerede nu på de private botilbud, hvor taksten blot er vejledende.

Netværket har været meget interesseret i det projekt, Slagelse var i gang med på området, der bl.a.

indebar en konkret registrering af A-A tid, tid til uddannelse, administration og ledelse. Kommunen funktionsudredte ud fra ICF-standarden på området og ville efterfølgende sætte økonomi på, hvilket gav visse udfordringer.

5. Udviklingsstrategien for 2013.

Netværket har ikke haft forslag til nye fokusområder i forbindelse med forarbejdet til Udviklingsstrategien for 2013.

Umiddelbart fandt netværket, at der med de fokuspunkter, der var meldt ud for 2012 skulle afsluttes først, inden der blev taget hul på nye fokusområder.

Netværket fandt, at det var vanskeligt at skabe sig overblik over det af rammeaftalesekretariatets udsendte materiale til Udviklingsstrategien.

Materialet indeholder mange bløde vendinger som "der er vigende søgning o.s.v."

Netværket har derfor vanskeligt ved at lave en indstilling. Der var enighed om, at behovene i kommunerne ændrer sig hurtigt, det forventes at behovene i 2013 er anderledes, end de kan ses aktuelt (se i øvrigt ovenfor under fokusområderne "De mest specialiserede tilbud" og "Omstillingsprocesser").

Det fremsendte egnede sig ikke til en tilbagemelding/stillingtagen, ligesom det er netværkets erfaring, at der foregår en masse aktiviteter sideløbende med rammeaftalen.

Rammeaftalesekretariatet således foranlediget drøftet, hvordan det kunne bearbejde kommunernes indberetninger, så det var lettere for netværkene at få overblik over det.

Fremover vil sekretariatet uddrage Hovedindtrykket af kommunernes indberetning, ligesom sekretariatet samtidig prøver at scanne, hvad der specielt kunne interessant, at netværkene drøftede.

Netværket kan tilslutte sig sekretariatets forslag.

I. Børs over ledige pladser

Netværket har efterlyst mulighederne for hurtigt at få et overblik over ledig kapacitet i region og kommunerne, og har derfor drøftet et forslag om etablering af en "Børs", hvor kommunerne indmeldte ledige pladser med tilknyttet kontaktperson; men alene for tilbud i kategori 2 og 3, da Tilbudsportalen ikke har disse oplysninger.

Netværket kunne konstateres, at der var behov i kommunerne for både at udbyde og efterlyse ledige (passende) pladser.

Netværket lægger dog vægt på, at der ikke skulle opbygges et større administrativt apparat.

Netværkets vil derfor i første omgang udbygge brugen af Netværkets medlemmer til at rejse henvendelser om ledig kapacitet.

6. Styringsaftale for 2013

Netværket havde ingen bemærkninger hertil.

7. Udviklingen og kapaciteten på området

Der opleves ikke umiddelbart nogen kapacitetsproblemer på området.

8. Netværksgruppens arbejde i 2013

Netværket har lavet en arbejdsplan for 2013.

9. Øvrige bemærkninger.

Ingen